

Combat

setmanari

d'avanzada

Any I

Mataró, 20 de juny de 1936

Núm. 11

Esperit constructiu

L'Alcalde de Mataró, en el discurs de clausura de la Fira Comercial, aprofità la presència del President i Consellers de la Generalitat per a fer pública una iniciativa important. Davant de les possibilitats que ha mostrat la Fira, i de cara a donar tota la importància que mereix la indústria local, vergonyosament absent de la ciutadania, Salvador Cruixent parlava d'un projecte sensacional: la creació d'una exposició permanent de la indústria tèxtil i tots els anexes, que podrien fer de Mataró el centre imprescindible de tot el que amb ella es relacioni. De quina altra manera, podríem donar relleu millor a la tradició industrial de Mataró?

A hores d'ara, que sapiguem, ningú de la ciutat ha recollit la idea, ni s'ha interessat pel projecte. La indústria tèxtil està embolcallada d'un esperit d'inèrcia total, abúlic i gairebé podríem dir irresponsable, com si deliberadament esperés arribar a l'anul·lació definitiva.

Si el desenvolupament d'un negoci no portés en si, dins la ciutat, una funció social, no ens interessaria gaire la incompetència dels dirigents.

Però hi han estretes raons de solidaritat humana i civil que ens obliguen a interessar-nos per tot el que afecta a la ciutat i als ciutadans. I és amb l'esperit constructiu que anima els nostres esforços de cara a un demà millor, que lamentem la presència d'aquest abandonament total, en les funcions de la ciutadania, que els anarco-conservadors porten a cap. No és pas la primera vegada que ens hem lamentat d'això, però és molt bo de remarcar-ho, quan es tracta àdhuc, com en el cas present, d'organitzar el propi negoci, de cara, és clar, a facilitar treball, que és la base del benestar i de la riquesa col·lectiva.

«L'orgull del treball—deia el President Companys—cal que el sentin els obrers, però, per això és menester que sien remunerats bé».

Els elements representatius de la indústria mataronina, no senten la responsabilitat de seguir per les rutes que generosament els mostren els nostres homes representatius. Algun dia potser lamentaran no haver estat a l'alçada que les circumstàncies exigeixen.

L'esperit constructiu, el senyalem nosaltres i en donem proves. El nostre fracàs, si es pot qualificar de tal, no serà res més, que l'enfondrament de la base que els fa possible avui, lluir, com un privilegi, llur incapacitat manifesta.

Damià Campeny

Per iniciativa de Ventura Gassol, Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, s'han establert una sèrie de premis anuals destinats a destacar la producció dels nostres artistes: novel·listes, poetes, dramaturgs, pintors, músics, escultors, assagistes... El que la iniciativa privada va fer amb el premi Creixells, Ventura Gassol ho ha estès a totes les especialitats de l'art, aportant així l'atenció de la Generalitat a l'obra dels nostres artistes d'una manera efectiva.

El premi destinat a escultura, porta el nom d'un mataroní il·lustre: «Damià Campeny». I ara, en l'oportunitat d'haver estat concedit per segona vegada, voldríem fer unes consideracions entorn del nostre il·lustre compatriota, tan gran com ignorat dels mataronins.

En efecte; existeixen molt poques dades sobre la vida del més gran escultor del segle passat. La seva obra dispersa, no és ni tan solament catalogada en la seva major part. Amb el seu art acon-

segui brillar a la Roma de l'època del gran Cànova, la qual cosa, per ella mateixa, ja la valoritza plenament.

Mataró no ha oblidat del tot, naturalment, a tan gran artista, que passà els seus primers anys fent de baster a la ciutat que el veié néixer. Una làpida commemorativa a la casa on nasqué, un nom a un carrer i un retrat a la Galeria de Mataronins il·lustres.

Però no existeix, com hem dit, una biografia completa, ni una catalogació de la seva obra. Els seus comentaristes o biògrafs s'han limitat a fer treballs tan incomplets com entusiastes. Doncs bé, caldria que l'Ajuntament patrocinés una edició, tan completa com es pogués obtenir, per tal de què els mataronins coneguessin d'aprop la vida i l'obra d'un dels més formidables mestres que ha tingut la moderna escultura catalana.

Seria aquesta una manera de correspondre dignament a la gentilesa del Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, d'ho-

El perill del feixisme

Hi ha algú, que diu i repeteix sovint que, en el nostre país, el feixisme és un fantasma que solament existeix en la imaginació de les forces republicanes d'esquerra i de les organitzacions obreres, per tal de justificar una política, segons ells, de demagògia, de persecució i de sectarisme.

Són els que parlen sempre del perill roig del comunisme; els que es manifesten i es condueixen, en tots els moments i en totes les ocasions, amb aquell to amarg i aquell aire derrotista, replicant constantment, tant si ve a tomb com no, que això no pot anar, que anem de dret al caos; són els que quan hi ha hagut a Espanya, situacions que hom anomena de força, s'han aplegat a prestar-hi amb més o menys entusiasme, el seu acatament i el seu suport, malgrat totes les repressions cruents i criminals; són els cecs d'esperit, els curts de vista, políticament, que quan miren endavant, de cara a Europa, privats de veure Rússia, s'accontenten en mirar benèvolament Itàlia i Alemanya, admirant les proeses de Hitler i de Mussolini. Aquests són els que diuen que això del feixisme, és una broma.

No, el feixisme a Espanya, no és una broma ni una fantasia; els atemptats frustrats contra destacades personalitats socialistes, no eren una broma, ni ho era tampoc el complot recent anomenat dels «uniformes», que sortosament va ésser descobert a temps. El feixisme, a casa nostra, actua i es desenvolupa amb facilitat, dissortadament amb excessiva facilitat.

Nominalment, potser, en aquestes hores, el feixisme està circumscribit solament en uns grups, fins i tot, si voleu, poc considerables, si ens referim concretament als que hi actuen i als que sense eufemismes es declaren netament feixistes. Tots sabem, però, que si un dia aquests grups, per un cop d'audàcia o pel que fos, aconseguissin sembrar l'alarma i el pànic

menatjar amb el nom d'un mataroní el Premi anual a l'escultura catalana.

I en aquest aspecte ens adrecem al Conseller de Cultura de l'Ajuntament mataroní, el nostre amic Albert Puig, i d'una manera especial a l'Alcalde, Salvador Cruixent, perquè patrocini aquesta iniciativa.

Després de l'entusiasme que ha demostrat l'Ajuntament per l'obra dels artistes mataronins, adquirint per primera vegada dues tel·les de Rafael Estrany i Lluís Muntaner, creiem que no cauran en el buit les nostres paraules i podrem els mataronins conèixer extensament la vida del que fou gran escultor de Catalunya.

JULIÀ GUAL

Full setmanal

El desfi del «periodero»

Quan Goethe digué: «Bufar no és tocar la flauta; cal saber moure els dits», podia haver dit igualment: «Fer protestes d'honradesa no vol pas dir que hom sigui honrat; cal saber no moure els dits».

Perquè en aquest món es dona el cas paradoxal que fins aquells que haurien d'estar condemnats a cadena perpètua per delictes comuns, pretenen passar per honrats. I és cosa certa que moltes vegades—en els folis de la Justícia organitzada—ho aconsegueixen.

Ací teniu, ara, un cas ben concret i actual. Un bon amic nostre, el conseller de Cultura Albert Puig, dies enrera, en plena sessió pública de l'Ajuntament, va posar a la consideració de la ciutat el cas d'un subjecte—el «periodero»—el qual va sabotjar una millora per la població, únicament tenint en compte fins particulars i de capelleta.

Confessem, en primer terme, que la denúncia no va sorprendre ningú. Tractant-se del que es tractava, tothom va trobar la cosa com la més natural del món. Perquè es veu que aquest fet del «periodero» és tan corrent, per exemple, com els pirates del mar de la Xina o la gana mai associada de l'ermilla d'En Lerroux.

L'únic que es va donar per ofès i sorprès, fou el propi «periodero». Poc després de la denúncia, publicava una carta de justificació a *Diari de Mataró*, en la qual no justificava altra cosa que la d'ésser un analfabet amb totes les de la llei.

I no n'ha tingut prou, encara, que ha portat l'afer als tribunals de Justícia.

Fixeu-vos bé. El «periodero» acut als jutges i es querella contra el conseller Puig, per difamació. Aquesta consisteix en haver dit l'al·ludit conseller que el «periodero» és un «conegut xantagista».

Molt bé. Fins ací han arribat, de moment, els fets. Ara, però, també hi volem dir la nostra.

Nosaltres no sabem pas l'afer com acabarà. No sabem tampoc, la Justícia, en quin sentit fallarà. Ni ens interessa.

Perquè, falli's com es vulgui, hi ha una cosa que els tribunals no aconseguiran pas. I és privar a la gent de pensar-se el que més li plagui del «periodero». I anar creient, com fins ara, que l'ésser senyalat com ho ha estat, vol dir alguna cosa. Com vol dir alguna cosa tota la vida pública d'aquell subjecte; com vol dir alguna cosa la seva baixesa, demostrada mil i una vegades.

Com vol dir alguna cosa continuar essent radical de tota la vida.

Com vol dir alguna cosa tenir una cara, l'exhibició de la qual és un atemptat a l'ornamentació pública.

Repetim-ho. Fallin com vulguin els tribunals, als mataronins ningú els treu la convicció que, si avui tornés Plutarc, podria molt bé afegir a les seves vides paral·leles les de March i el «periodero»... o les del «periodero» i el fantasma del carrer de la Mercè.

J. CASES I BUSQUETS

al país, i algun dels seus homes podés entronitzar-se al poder, no els mancaria pas la col·laboració de tota aquesta gent que avui proclama arreu i escampa als quatre vents la inexistència del feixisme. Pel cap baix, hi veuríem els que foren fidels a Primo de Rivera i els homes i partits que durant el bienni negre acamparen indegudament als llocs de govern.

El perill del feixisme consisteix, més que per llur força, per la predisposició que hi ha en els medis reaccionaris, i sobretot, entre els homes i les institucions capitalistes, en acceptar i propugnar sempre per governs de força, perquè, amb llur egoisme, hi veuen ells la única forma o sortida per a salvaguardar momentàniament els seus interessos, sense entretenir-se gens en reflexionar que això, tal vegada, pot contribuir, encara més, a que aquests mateixos interessos en rebin un altre dia unes conseqüències més fulminants i més definitives.

Finalment, hem de reconèixer, però, que si bé és veritat que el

feixisme constitueix actualment un perill, no podrà reeixir ni podrà viure, si el Govern es proposa actuar contra ell amb decisió i amb energia, i menys encara, si els obrers tots, indistintament, per sobre de les tendències que es perfilen i es dibuixen en els seus rengles, lluitant per a llurs millores i per a llurs reivindicacions de classe, lluiten també, simultàniament, amb una visió clara de la missió essencial que conjuntament han de complir, per assolir primer i mantenir després la unificació, almenys per a uns fins determinats que a tots els són comuns.

Es per això, que és doblement de doldre l'espectacle que en alguns aspectes ofereix avui el moviment obrer, i els fets sagnants, recents encara, succeïts entre obrers en diferents indrets de la península.

JORDI FUSTER

Llegiu «Combat»